

Конгломерат ІПМ, як консолідаційна модель загального механізму впорядкування та пошуку бібліографічної інформації.

Висвітлено та проаналізовано нові та традиційні систематизаційні форми. Представлено основні засади забезпечення пертинентності класифікаційних систем, шляхом формування концептуальної моделі Індексційного конгломерату ІПМ. Розкрито значення процесу формування електронного каталогу засобами колективного розуму та подано його визначення.

New and traditional forms of ordering are considered and analysed. The conceptual model of ISL index conglomerate it is formed and on this basis it is presented the general conditions of maintenance of pertinence of classification systems. The value of the electronic catalogue formation process with collective intelligence harness is highlighted. The definition of this process is presented.

Ключові слова: класифікація, індексація, інформаційно-пошукова мова, популіндексація, систематизація, конгломерат.

Інформаційний простір в Україні, на сьогоднішній день, представлено різноаспектною гамою інформаційних кумуляторів – видань різних за формою та змістом. Цілком природно, що з плином часу, враховуючи масштаби інформаційного трафіку, з його кількісними та якісними характеристиками, робота над проведенням систематизації різногалузевих інформаційних масивів та каталогізації, таким чином, усього глобального загальнодержавного інформаційного зібрання, не тільки продовжується, але й набуває нових аспектів. Історично склалося так, що в основному процеси каталогізації в Україні, проводяться у відповідності до двох класифікаційних систем, точніше сказати двох класифікаційних принципів систематизації, що

обрамленні в Універсальну десяткову класифікацію (УДК) та Бібліотечно-бібліографічну класифікацію (ББК). Нагадаємо, що зокрема УДК українською мовою (видана Книжковою палатою України) користуються всі бібліотеки технічного та природничого профілю, науково-дослідні інститути. ББК використовується в мережі бібліотек системи Міністерства культури і мистецтв України, академічних, бібліотеках вищих навчальних закладів, шкільних, бібліотеках середніх спеціальних навчальних закладів, профспілкових бібліотеках, медичних та сільськогосподарських бібліотеках (розділи суспільних наук)[2]. Сьогочасним представленням структурної ідеології ББК в Україні є Рубрикатор Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського (Рубрикатор НБУВ) – побудований на робочих таблицях класифікації НБУВ, які в свою чергу, основані на базі повного варіанта таблиць ББК для наукових бібліотек.

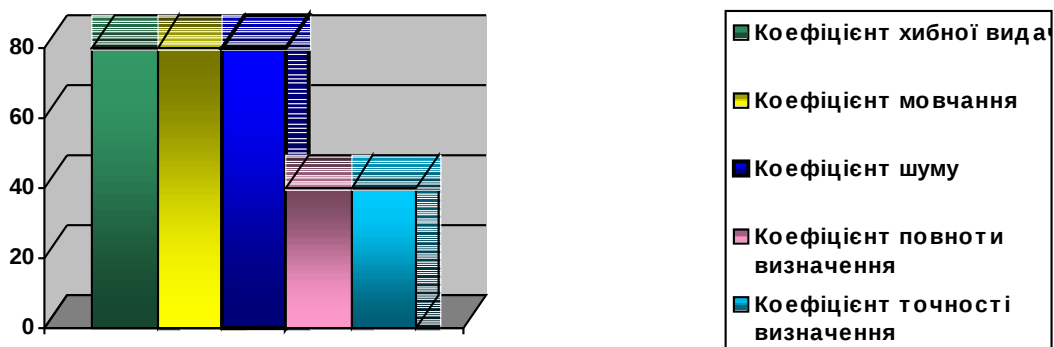
Враховуючи вищезазначену тенденцію збільшення різноаспектності і кількості інформаційних одиниць в інфо-просторі України, на нашу думку, слід говорити вже не про створення чи не створення нової класифікаційної системи традиційного виконання, щодо форми і принципів використання в роботі, а й про інші розгалуження систематизаційних форм, що покликані впорядковувати бібліотечні масиви, полегшувати функції пошуку в каталозі та користування ним. Тому тема визначення основних напрямків розвитку процесів каталогізації та систематизації інформації, на нашу думку є не тільки *актуальною*, але й перспективною, щодо практичного використання теоретичних даних на практиці. *Об'єктом* даної публікації, є систематизаційні форми, що нині використовуються, поки зовсім не використовуються, або використовуються частково, в бібліотечній практиці в Україні. *Предметом* публікації є висвітлення основних структурних та архітектурних аспектів та принципів використання нових систематизаційних форм. *Метою* ж даної публікації, є, шляхом висвітлення та порівняльного аналізу нових та традиційних систематизаційних форм, окреслення основних тенденцій та напрямків розвитку систематизаційних процесів в бібліотеці.

Як відомо в основі УДК та ББК лежать різні основовадні принципи: принцип десятковості в УДК та принцип побудови основного ряду у відповідності до класифікації наук, в ББК. Цим пояснюється різність систем, в принципі та різність інформаційних кодів – індексів – зокрема. Тобто одне і те ж поняття, термін, що закласифіковане у відповідності до цих класифікаційних систем, матиме різні цифрові або й літерно-цифрові нотаційні виконання. Так, приміром:

Наплавлення металів (за УДК укр. мов. 2000 року)
621.791.92 (за УДК укр. мов. 2000 року)
34.664 (за ББК (робочі таблиці 1997 року))
К 644 (за Рубрикатором НБУВ)

Таким чином видно певну різність в індексному виконанні одного терміну, щодо різних класифікаційних систем. Індекс – є кінцевий результат процесу систематизації, і виконує функцію ідентифікації поняття для оптимізації пошуку інформаційної одиниці.

Потреба в оптимізації процесу пошуку в каталозі продиктована саме цим різноаспектним “баченням” інформаційного масиву щодо запиту користувача. Здійснюючи пошук за індексом, ми зіткаємось з проблемою полімічної видачі результату. Як результат, можна спостерігати високостепеневі коефіцієнт хибної видачі, коефіцієнт мовчання та коефіцієнт шуму. При цьому ж рівень коефіцієнта повноти визначення та коефіцієнта точності визначення обернено пропорційний рівню вищезазначених коефіцієнтів.



Щоб забезпечити релевантність та пертинентність інформації, свого часу було розпочато створення та використання, за для виконання функції систематизації та пошуку в інформаційних масивах, так званих словників пошукової мови, тобто тезаурусів. Було вирішено не прив'язуватись до індексу, як точки опори та шифрового виконання понять та рубрик, а системно формувати інформаційні масиви під одним узагальнюючим словом, що виражає зміст цілої рубрики. Взагалі, інформаційно-пошуковий тезаурус – це нормативний словник дескрипторної інформаційно-пошукової мови¹ з зафіксованими в ній парадигматичними відношеннями лексичних одиниць [3], або ж – контрольований словник термінів із зафіксованими семантичними відношеннями, який охоплює одну чи більше спеціальних галузей знань [7].

Принцип використання тут простий – справа в тому, що пошук відбувається не у відповідності до якоїсь морфологічної ознаки, не структурно-узгоджено, а безпосередньо за дескрипторами та аскрипторами. *Дескриптори* в цій системі, не що інше, як лексичні одиниці, що іменують певну рубрику, клас, до якого входять близькі за змістом або синонімічно, терміни. *Аскриптори*, це теж лексичні одиниці, але вони підлягають заміні на відповідні дескриптори, за для здійснення інформаційно-пошукової роботи. На відміну від дескрипторів, аскриптори (нондескриптори) не можуть бути використані для *координатного індексування* – що полягає у всебічному вираженні документу або запиту, шляхом включення в пошуковий образ всіх необхідних для цього термінів індексування. Таким чином можна говорити про принцип дескриптності – однозначності термінів, що виражає головний прийом побудови тезауруса.

¹ Інформаційно-пошукові мови (ІПМ), можна розглядати, і як штучні мови, що створюються для здійснення процесів індексації, і мови, що створені для здійснення процесів пошуку, і мови, що покликані, використовуватись за для впорядкування, систематизування усього загалу бібліотечних каталогів, основного фонду будь-якої бібліотеки. Але головне, це те що ІПМ можна цілком справедливо та виробничо виправдано позиціонувати, як штучні мови, що є результатом концептуального симбіозу усіх вище перелічених функціональних можливостей. Серед розмаїття ІПМ, в процесі якісної типологізації, можна виділити наступні види, це класифікаційні, предметизаційні, дескрипторні мови та популіндексаційні (фолксономічні). (Прим. авт.).

Пошук за конкретним поняттям, в певних випадках може бути більш змістовно релевантний, а ніж за окремою рубрикою. І хоча сьогоднішній стан деталізації та конкретизації рубрик та розділів бібліотечних класифікацій заслуговує на найвищі оцінки, однак все ж дуже часто можна зустріти ситуацію полімічності видачі під час інформаційного пошуку. Під однією рубрикою можуть бути зібрані десятки різних щодо предметності книг. Що ж до тезаурусів, то пошук в них здійснюється за конкретним визначеним терміном, що набагато вужче і конкретніше ніж змістовність цілої рубрики. А у випадку використання на першому етапі пошуку аскриптора, взагалі релевантність пошуку (враховуючи змістовність кінцевого результату) завжди майже сто відсоткова. З іншого ж боку можлива і амонімічність результату пошуку, коли терміни мають однакове синтаксичне вираження, а семантично вони різні. Так:

Коса – волосся, що сплетене в довжину, певним чином;

Коса – сільськогосподарський ручний інструмент, для зрізання трави, пшениці, тощо;

Коса – довгий мис у водоймі (напр. Коса Тузла);

Коса – народ та мова в ПАР;

Коса – річка в Росії, притока Ками.

Таким чином можна спостерігати багатозначність одного терміну, з огляду на тлумачення його значення.

Вище зазначені факти, свідчать, що, і класифікаційна ІПМ, і дескрипторна ІПМ, повною мірою не можуть забезпечити змістовну релевантність пошуку.

Закономірно, що охопити весь універсум знань класифікатор, або колектив класифікаторів, не зможуть ніколи, з огляду на прогресивність динаміки знань. Тут можна говорити про унікальність самих систем впорядкування даних, можна говорити про унікальність основних принципів означення інформації, але в результаті все одно спільнота постає перед фактом неповномірності представлення інформаційних масивів в будь-яких

каталогах. Ось саме тоді виникає потреба формування переліку термінологічних координат при участі колективного автора. І якими б не були традиційні погляди, з огляду на історію становлення та розвитку, на принципи, способи та інструментаріум каталогізаційних процесів – на сьогоднішній день ми у полоні прогресу, як програмного, так і апаратного. Сьогодні ми повинні користуватись набутими знаннями, що відтворено практично, і адаптувати традиційні принципи організації процесу у відповідності з новітніми стандартами та форматами.

Говорячи про залучення колективного розуму, щодо створення певної термінологічно-понятійної бази, слід говорити про інформатизаційні можливості, що надає нам Всесвітня павутина² зокрема та Інтернет³ в цілому. Можливість доступу мільйонів користувачів до одного ресурсу, зумовлює реалістичність можливостей щодо колективізації авторства інформаційного продукту. А якщо мова іде про створення класифікаційної системи, як в даному випадку, то такий процес часто називають *фолксонемією*, тобто народною класифікацією [11]. “Фолксономія” – процес формування бази координатних одиниць (тегів) в інтерактивному просторі [10]. Етимологічно термін “фолксономій”, розкривається як поєднання термінів «таксономія»⁴ (з грец. розміщення по порядку+закон) та «folk» (з англ. народ).

Наявність складової, що виражає належність даного процесу, як до продукту народно-колективного розуму, цілком виправдана. Адже дійсно, до цієї технології індексування інформації, вдаються за для того, щоб залучити якомога більше людей, різних професійних та освітніх рівнів.

З іншого ж боку відомо, що “фолксонемічне” формування індексаційної бази, не є, за принципом формування, ієрархічною системою [9]. Так звана “фолксономія” – це чисто вербальна інформаційно-пошукова мова і в

² Глобальний інформаційний простір, оснований на фізичній інфраструктурі Інтернет (http://en.wikipedia.org/wiki/World_Wide_Web)

³ Всесвітня система добровільно об'єднаних комп'ютерних мереж, яка слугує фізичною основою для Всесвітньої павутини (<http://en.wikipedia.org/wiki/Internet>)

⁴ Таксономія (з гр.. taxis розміщення по порядку + nomos закон) – теорія класифікації і систематизації складно створених областей дійсності, що мають зазвичай ієрархічну структуру [5, С.484].

системі, яку вона утворює, зв'язки виражено суто лексично з суб'єктивним семантичним значенням для кожного користувача.

Враховуючи вище зазначений факт, на нашу думку, використання термінологічної частини “таксономія”, у формування розглядуваного терміну – не доцільно, враховуючи не повномірну відповідність його до семантичного навантаження терміну, що покликаний виражати процес індексування інформації колективним розумом. Безперечно, певний порядок у процесі формування “фолксономічної” системи є, але він зовсім не характеризується ієрархічними принципами створення. Тому тут мова іде про процес індексування інформації в чистому вигляді, тобто присвоєння *індексів* формування певного списку.

Що ж до іншої складової терміну вираження індексування колективним розумом, то тут слід говорити про використання терміну *populus* – (з лат⁵) народ [5, С. 598]. Також можна говорити і про залучення і інших термінів, за для комбінування їх, лексично виражених, семантичних складових. Такі терміни як, *democraticus* – (з лат.) демократичний [4, С. 72], враховуючи відкритість та довільність процесу формування індексаційної бази інтерактивної інформації; або *potestas* – (з лат.) влада [5, С. 601], в поєднанні з вищезазначеним *populus* – всі ці терміни певною мірою можуть виразити суть означеної проблематики, але:

- не в широкому загальному розуміння;
- не в читабельній формі, щодо комфортності сприйняття та використання.

Тому, на нашу думку, доцільним було б, для створення терміну, що виражав би процес індексування інтерактивних документів за допомогою колективного розуму, використання поєднання семантичних складових двох термінів – *populus* – (з лат.) народ та *index* — (з лат.) список, реєстр, покажчик. І, таким чином, матимемо – *populindex*, тобто процес

⁵Враховуючи розуміння вікового досвіду та поширення латинської мови у науковому термінознавстві.

популіндексації, що проводиться за для формування **популіндексаційної системи** координатних одиниць.

Таким чином, можна констатувати, що популіндексація – це процес надання індексаційних координат інформаційним одиницям, засобами колективного розуму. Тут слід зазначити багатогамну одноаспектність даного терміну, щодо тлумачення його змісту як способу систематизації об’єктів, на основі зв’язків останніх з одним або декількома ключовими словами – *тегами*. Суть цього принципу дуже проста і доступна кожному. У відповідності до свого бачення функцій, значення, можливостей і т.п. властивих рис об’єкта, йому (об’єкту) користувач-співавтор присвоює певне ключове слово, за яким характеризує, і як наслідок здійснює процес пошуку, даного об’єкту. Кількісною характеристикою звернень до певного інформаційної одиниці за одним і тим же тегом, є не що інше, як хмара тегів. *Хмара тегів* – це візуальне вираження множинності звернень за допомогою різних ключових слів до об’єктів.

На нашу думку, з огляду на бібліотекознавчий аспект розгляду даної тематики, слід говорити про обов’язковість *концептуального хребта* майбутніх популіндексаційної системи. Цим звичайно зумовлена певна керованість формування термінологічної бази (бази тегів), але у відповідності до сьогоденного стану речей, щодо процесів каталогізації – цей крок не тільки вимушений, але й обов’язковий.

Як зазначалося вище, основорядні принципи побудови ББК та УДК і сьогодні в Україні є актуальними щодо їх застосування у роботі з формування каталогів бібліотек. Відомо, також, що дані класифікаційні системи принципово різняться між собою. Але їх об’єднує основне – вони обидві ієрархічні класифікаційні системи. Тобто в основі кожної лежить певний принцип побудови системи, де від “більшого до меншого” відбувається деталізація понять.

З іншого боку популіндексація не регулює ієрархічні зв'язки між поняттями. Зв'язок побудовано чисто термінологічно, у відповідності до асоціативних бачень користувача.

Основна ж ідея в тому, що популіндексаційний розвиток системи, повинен базуватись на логічній структурі класифікації. Основний кістяк токсономічної системи обростає, таким чином, асоціативними зв'язками, що виражають теги. Вже кожний раніше визначений розділ, в популіндексаційній системі розглядається як *поняття* – або клас – це абстрактні групи, колекції або набори об'єктів; та *екземпляри* – це основні нижчерівневі компоненти популіндексації. Що ж до характеристики об'єктів, то цей процес відбувається за допомогою певних атрибутів, що мають певні змістовні значення. Таким чином видно ще одну рису популіндексаційної унікальності. А саме, те, що висвітлення основних рис об'єктів відбувається внутріоб'єктно за допомогою атрибутів, дає нам право говорити про певну фасетність структури популіндексаційної класифікації.

Враховуючи вище сказане, можливе виникнення закономірного запитання, стосовно однаковості тезауруса і популіндексації. І дійсно, в принципі за формою представлення термінологічних одиниць тезаурус і популіндексаційна система, подібні. Справді можна говорити про певний перелік термінів, що виражають та характеризують певні об'єкти. Так вони є штучно створеними ІПМ, що покликані здійснювати процеси пошуку інформаційних об'єктів. І там, і там мають місце ключові слова – координати – у відповідності до яких здійснюється інформаційний запит. Але тут не слід забувати про базисні принципи побудови даних пошукових систем та внутрішьосистемну побудову структури, про які писалося вище. Також, як характерну відмінність, можна розглядати контрольованість і не контрольованість процесу формування термінологічно-зв'язкової бази даних систем. Так, якщо тезаурус – це від початку до кінця контрольований словник штучно створеної ІПМ, то для популіндексації властива часткова

керованість або повна відсутність керованості, щодо формування змісторозкриваючого масиву.

Слід також зазначити про ще одну принципову різницю між тезаурусом і популіндексаційною системою. Тут мова йде про наявність тлумачної складової термінів у тезаурусі і відсутність даної в популіндексаційній системі. Справа в тім, що упорядники тезаурусів, зазвичай викладають певну тлумачну частину, до відповідних термінів-дескрипторів. Тобто можна не тільки здійснити пошук певного інформаційного об'єкту, але й взяти значення терміну, що символізує, розшукувану інформаційну одиницю. У випадку ж з використання популіндексаційної системи, здійснюється тільки процес пошуку.

Що ж до питання дискусійності стосовно предметності чи класифікаційності пошуку, що здійснюється за допомогою подібних систем, то на нашу думку, термінологічно цілком можливо говорити не тільки про предметний, але й про класифікаційний пошук в інформаційно-пошукових системах. Пояснимо чому.

По-перше, говорячи про тезаурус, слід розуміти не тільки скарб, скарбничка (з грецької *thesaurós*) та множену змістовисловлюючих одиниць деякої мови з заданою на ній системою семантичних відношень, але й нормативний словник ключових слів та дескрипторів (словарних одиниць у вигляді слів, словосполучень або кодів, що виражають клас умовної еквівалентності, до якого включено еквівалентні та близькі за змістом слова). Призначений тезаурус для того, щоб виконати інформаційні запити та координатне індексування, тобто індексувати по одиничним висвітленням ключових слів або дескрипторів.

По-друге, дескриптор, і враховуючи вище зазначену інформацію також, являє собою лексичну одиницю, що виражена інформативним словом або кодом(!) і є ім'ям (назвою) класу синонімічних або близьких за змістом ключових слів [6]. Багатозначному слову природної мови відповідає декілька дескрипторів, а декільком синонімічним словам і висловлюванням - один

дескриптор. Дескриптори використовуються для координатного індексування документів і інформаційних запитів з метою подальшого пошуку. Координатне індексування документу, в свою чергу, це процес вираження основного змісту тексту, переліком повнозначних слів, що вибираються з тезауруса, тобто ніби висвітленням його координат. Іншими словами, дескриптор виражає певний клас, певну рубрику, в котрій висвітлюється змістовне тлумачення значення даного ключового слова. Таким чином, під дескриптором розуміється не тільки семантичне вираження поняття, але й змістовне його вираження, в рамках даного класу – інформацію про дійсність та метаінформацію.

По-третє, загальновідомо, що класифікації бібліотечно-бібліографічні – це система впорядкованого розташування творів друку (та деяких документальних матеріалів) за класами, підкласами та більш дрібними підрозділами в логічній послідовності та підпорядкуванні на основі признаков змісту, форми видання, читацького призначення і т.п [1]. Тобто наявність класу і зумовлює процес класифікування тієї чи іншої змістоутворюючої інформації, що міститься в документі. Слід зазначити, що не наявність, чи навпаки, наявність індексу, визначає класифікаційність будь-якої інформаційно-пошукової системи. Адже бібліотечно-бібліографічна класифікаційна система, так само як тезаурус не що інше, як інформаційно-пошукова система, інформація в якій підрозділяється на окремі точки індексації та пошуку. Нагадаємо, що індекс, індексація (від лат. index - указатель, перелік), указатель, реєстр імен, назв і т. п.; система умовних позначень (літерних, цифрових або комбінованих). Таким чином під індексом можна розуміти, будь який дескриптор, адже назва дескриптора і є умовне літерне позначення, будь-якого поняття. Теж саме стосується і тега – координатного, ключового слова, що прийнято використовувати в популіндексаційних системах.

Тобто, як видно з вище наведеної інформації, термінологічно всі ключові моменти різних систем подібні по суті, і відносно цілей застосування. Таким

чином, постає закономірна потреба в формуванні єдиної системи, в якій повною мірою було б можливим представлення всіх ІІМ, яка б була зв'язковим ядром усіх існуючих ІІМ та форм їхнього представлення. З огляду на те що єдина індексаційна система покликана кумулювати в собі властивості усіх вище перелічених системних принципів, слід говорити про особливість здійснення процесу формування змістовно-предметної бази пошукової системи, в першу чергу.

Відштовхуючись від реалій сьогодення, на нашу думку теоретично можливо орієнтуватись на Рубрикатор НБУВ, як на базисний масив інформації, що є сучасним та динамічним, щодо процесів формування та наповнення. Говорячи про Рубрикатор НБУВ, слід наголосити про можливість широкоаспектного використання змістовного інформаційного масиву даного документу, з огляду на принципи та основи його створення і формування. Як зазначалося вище, Рубрикатор – це сьогочасне представлення структурної ідеології ББК в Україні. Тобто можна говорити про базисність і кореневість інформаційного масиву Рубрикатора НБУВ щодо його можливостей в інформаційному просторі нашої держави. Розуміючи вище зазначені факти, можна говорити про можливість в майбутньому формувати тезаурус у відповідності до Рубрикатора НБУВ. Формування подібного тезаурусу дасть можливість повноцінно використовувати механізми дескрипторного пошуку інформації. Використовуючи доцільно-додаткові переваги дескрипторного пошуку, надасть можливість здійснювати пошук акцентовано, вузькоаспектно, що в свою чергу збільшить пертинентність та зменшить пошуковий шум. З іншого боку, створення тезаурусу зумовить і охарактеризує один з перших кроків у процесі формування єдиної індексаційної системи і надасть можливість, таким чином доповнити бібліографічний опис інформаційної одиниці ще однією координатою – точкою доступу – дескриптором.

У відповідності до створеного таким чином тезаурусного списку, цілком справедливо можливо здійснювати дескрипторний пошук інформації в

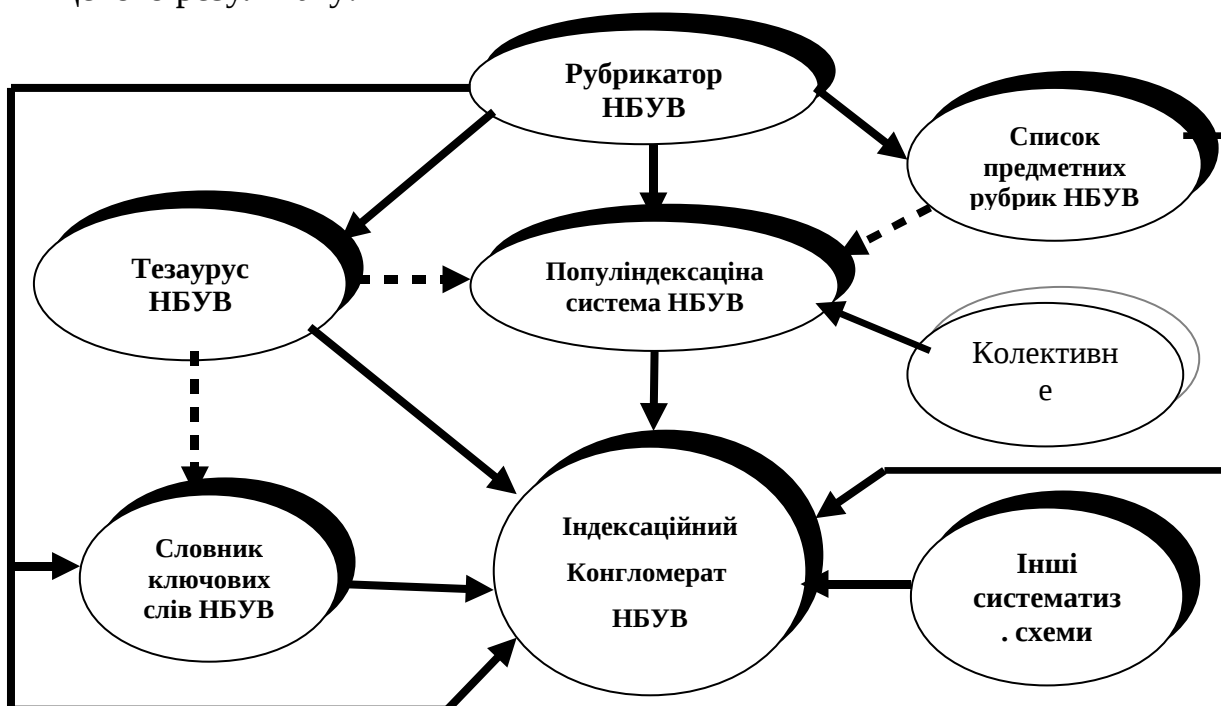
усьому каталожному масиві бібліотеки. Здійснюючи пошук, користувач, таким чином, використовує дескриптор чи аскриптор для пошуку. Він формалізує інформаційний запит конкретним координатним терміном. В результаті користувач отримує бібліографічний запис(и) з дескриптором у відповідному полі. Поруч, в інших полях, можна буде спостерігати індексні вираження даного поняття різних ІПМ, що характеризує документ – об’єкт пошуку.

Надання пошукувачу інформації, можливості акцентування змістовного наповнення документу, у відповідності до власного, суб’єктивного бачення і розуміння характеристикації документу і є процес формування популіндексаційної системи – однієї зі складових *Конгломерату ІПМ (КІПМ)* – (від лат. *conglomerates* – накопичений, зібраний) – зібрання, до складу якого входять різні ІПМ, зі збереженням всіх своїх індексаційних принципів, за для консолідаційного представлення індексаційних нотацій.

Формування популіндексаційної системи – процес необхідний і важливий, з огляду на мету, що виражається у створенні якомога широкоаспектнішого та повномірнішого КІПМу. Справа в тому, що, щоб забезпечити повноту представлення інформації в каталозі, змістовне наповнення останнього потрібно постійно оновлювати, у відповідності до динаміки знань, розвитку науки та техніки. Та навіть з розумінням цього аспекту існування адекватного класифікаційного механізму, фізично неможливо силами одного конкретного колективу забезпечити здійснення процесу оновлення та наповнення новими координатними одиницями, поняттями, усього масиву інформаційного каталогу. Щоб вирішити цю проблему і слід звернутися саме до *колективного тегування* (колтегу). Використовуючи сили колтегу, цілком можливо формувати різносторонні бачення тих чи інших понять, в один інформаційно-пошуковий масив, або імпортувати ці поняття у вже існуючий масив, таким чином доповнюючи та розвиваючи його семантичну силу.

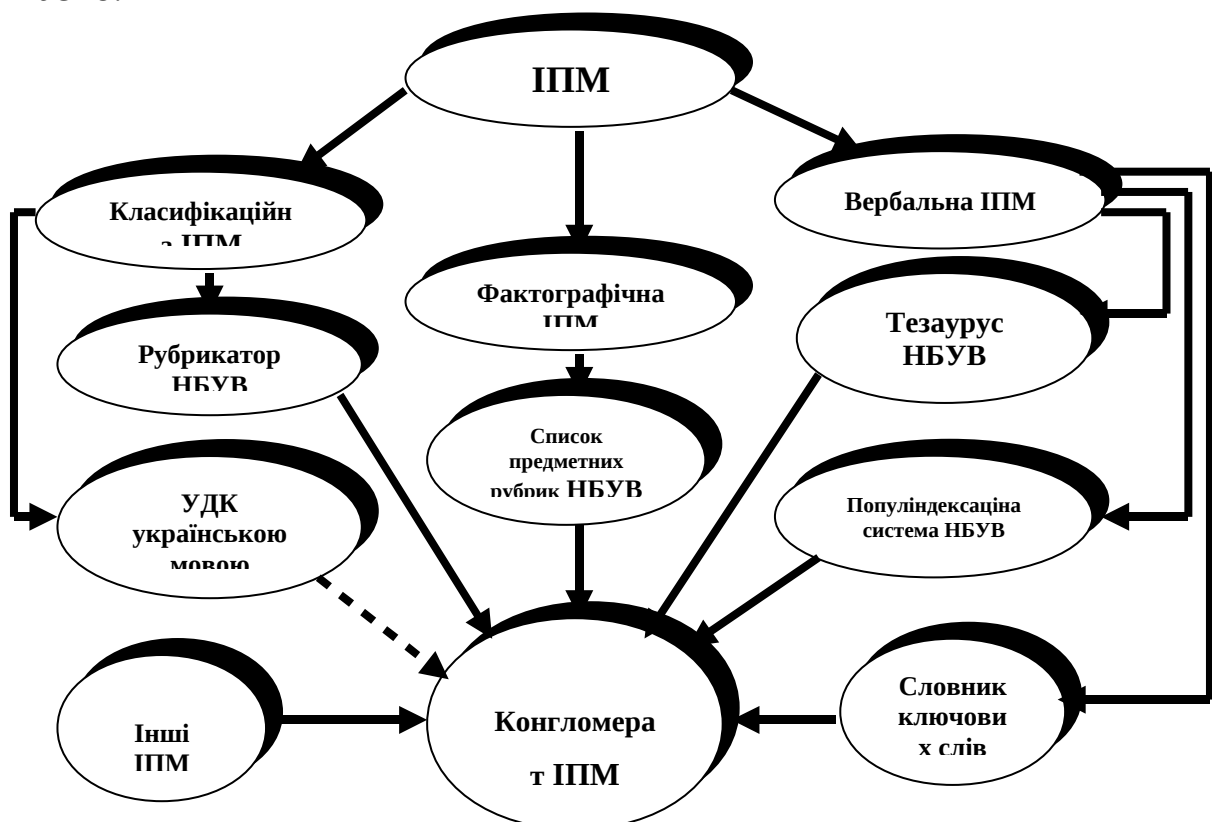
Кожна координатна одиниця у популіндексаційній системі – це певний тег – інформативне слово, що використовується так же як і дескриптор і ключове слово для координатного індексування. Але на відміну від дескриптора, тег використовується як пошукова інформаційна одиниця у чистому вигляді, і не використовується в якості узагальнюючого поняття щодо того чи іншого зібрання інформаційних блоків. В свою чергу різниця між тегом та ключовим словом полягає у принциповому моменті вираження даних координатних одиниць – так, для тега не є обов’язковим стандартне лексикографічне вираження, а для ключового слова це обов’язкова визначальна вимога. Таким чином, можна зробити висновок, що *тег* – це інформаційна одиниця, що виражена у довільній лексикографічній формі і використовується для координатного індексування.

Таким чином, можна говорити, що для забезпечення здійснення релевантного пошуку по суті, слід симбіювати окремі ІПМ в одну конгломератну модель – КІПМ, таким чином дифузювати основні завдання кожної ІПМ, за для забезпечення компетентного щодо інформативності, кінцевого результату.



З наведеної схеми видно, як може формуватися *Індексаційний Конгломерат НБУВ* (ІК НБУВ) – формне відображення КІПМ. Слід зауважити, що формування Популіндексаційної системи НБУВ може здійснюватись засобами колегу на першому етапі, у відповідності до авторитетних таксономій, і вже потім відбуватиметься виокремлення і виділення паралельної бази тегів – зібрання суб’єктивних бачень змісту документів користувачами – даної популіндексації. Таким чином, відбуватиметься процес наближення користувача до систематизатора і навпаки, коли систематизатор відповідно не тільки «слухає» але й «чує» мову користувача. Запропонування користувачу вже напрацьованих спеціалістами даних, дає можливість спостерігати : а) ставлення користувача до запропонованих даних; б) порівняння авторитетних даних і популіндексаційних; в) визначення «золотої середини» у вигляді переліку координатних одиниць.

Таким чином, ми маємо представлення документів сукупністю різних ІПМ, у формі, як наукових таксономій, так і популіндексацій. Інакше кажучи, маємо:



Слід наголосити, що фактографічна ІПМ, в даній схемі нами виражається засобами Списку предметних рубрик НБУВ, враховуючи при цьому наявність об'єктно-признакової ІПМ, як різновиду фактографічної. В свою чергу Список предметних рубрик НБУВ, на даний момент часу, нами розглядається теоретично, щодо створення такого переліку у майбутньому. Взагалі, варто наголосити, що, і Список предметний рубрик НБУВ, і Тезаурус НБУВ, і Популіндексаційна система НБУВ, і Словник ключових слів НБУВ – це проекти, що розглядаються нами, з огляду на їх перспективну реалізацію у майбутньому, як основні компоненти концептуальної моделі Індексної конгломерату НБУВ, за для створення якого потрібно невпинно продовжувати роботу над виданням випусків серії “Рубрикатор НБУВ”, в першу чергу. У відповідності вже до фізичного вираження класифікаційної ІПМ, а саме Рубрикатора, варто говорити про тезаурусну базу та базу предметних рубрик бібліотеки.

Говорячи про залучення класифікаційних ІПМ, а саме їх матеріальне вираження, слід пам'ятати і про УДК українською мовою, про роботу щодо системності видання доповнень до даної класифікаційної системи, що проводиться колективом Книжкової палати України. Враховуючи масштабність та важливість відносно використання даної УДК у своїй роботі різними інформаційними установами та багаторічний компетентний досвід здійснення каталогізаційних процесів на державному рівні, на нашу думку, слід предметно говорити про проведення спільної роботи у даному напрямі. Слід активізувати ініціативи 1994 року, щодо даного питання, коли на розширеному засіданні Інформаційно-бібліотечної ради АН України було серед іншого постановлено “...спільно з Книжковою палатою України, провідними науковими бібліотеками створити Міжвідомчу каталогізаційну комісію”[8, С.1].

Таким чином, окреслюючи тенденційні перспективи використання бібліотечно-бібліографічних класифікацій в Україні, слід розуміти масштабність і планомірність щодо виконання етапів доопрацювання та

створення нових системних елементів – фізичних втілень різних ІПМ, за для подальшого їх консолідування в єдиний Індексційний Конгломерат – кумулятивне представлення координатних одиниць розміщення та пошуку інформаційних компонентів зокрема, в інфо-просторі вцілому.

Можна констатувати факт свідомого розуміння того, що обмеження у баченні майбутнього щодо здійснення розміщення та пошуку інфо-продуктів, засобами тільки однієї ІПМ, на сьогоднішній день непертинентно та неефективно. Слід говорити про залучення не тільки наукових таксономій, але й обов'язкове використання популіндексацій, та, головне, конгломерату мов, які є інструментальним компонентом тієї чи іншої пошукової системи. Потрібно компетентно розуміти значення колтегу у здійсненні систематизаційних процесів та його роль у різногамності представлення координатних одиниць.

Розвиток інформаційних вцілому, та інтернет-технологій зокрема, не залишає вибору щодо здійснення процесів детрадиційності основних підходів та автоматизації в систематизаційному напрямі розвитку бібліотекознавства, бо і проведення конгломерації ІПМ – це лише один з кроків у розвиток та оптимізацію каталогізації в бібліотеці, зокрема й принципів впорядкування та пошуку інформації, взагалі.

Список використаних джерел:

1. Библиотечно-библиографическая классификация – Internet resources – Access Path: URL: <http://www.oval.ru/enc/8407.html>
2. Бібліотечно-бібліографічна класифікація: не лише актуальна, а й перспективна / Олег Сербін // Вісн. Кн. палати. – 2007. – № 4. – С. 23
3. ГОСТ 7.74-96 СИБИД. Информационно-поисковые языки. Термины и определения. – М., 1997
4. Громько И.Н. Русско-латинский словарь: ок. 27000 слов/И.Н.Громько. – 2-е изд., доп. – Мн.: Новое знание, 2004. – 456 с.
5. Дворецкий И.Х. Латино-русский словарь: ок. 50000 слов. – 3-е изд., испр. – М.: Рус. яз, 1986. – 840 с.
6. Дескриптор. – Internet resources – Access Path: URL: <http://www.glossary.ru>
7. ДСТУ 2398-94 “Інформація та документація. Інформаційні мови. Терміни та визначення” – К, 1994
8. Питання перегляду класифікації наук, удосконалення ББК, організації централізованої каталогізації друкованої продукції України: Матеріали розширеного засідання інформаційно-бібліотечної ради НАН України, Київ, 10 лют. 1994. – ЦНБ ім. В.І.Вернадського. – К., 1994. – 28 с.
9. Folksonomies - Cooperative Classification and Communication Through Shared Metadata. – Internet resources – Access Path: URL: <http://www.adammathes.com/academic/computer-mediated-communication/folksonomies.html>
10. Folksonomy. – Internet resources – Access Path: URL: <http://en.wikipedia.org/wiki>
11. Folksonomy — народ у руля класифікації. – Internet resources – Access Path: URL: <http://pixel-apes.com/in/read-only/by/mendokusee/9719>

